

VERSIO 11.9.2025

JOENSUUN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

KV xx.xx.2025 § xx

Voimaan xx.xx.2025

1 SISÄLLYS

1	Sisälylys.....	2
2	Konserniohjeen lähtökohdat	4
2.1	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet	4
2.2	Konserniohjeen soveltamisala.....	4
2.3	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
2.4	Konserniohjeen sitovuus	5
3	Konsernin ohjaus	6
3.1	Omistajaohjauksen lähtökohdat	6
3.2	Ohjauksen ja valvonnan järjestäminen	7
3.3	Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako konserniohjauksessa ja ohjauksen toteuttamiseen liittyvät menettelytapaohjeet	8
4	Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	8
4.1	Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.....	8
4.2	Investointi ja rahoitussuunnitelmat	9
4.3	Omaisuuksien hoito ja rahoitus.....	11
5	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen.....	12
5.1	Konserniraportointi ja seuranta	12
5.2	Tilikausi ja konsernitilinpäätös	13
5.3	Tilintarkastus	13
5.4	Sisäinen valvonta.....	13
5.5	Riskienhallinta ja vakuuttaminen	14
5.6	Sisäinen tarkastus.....	14
5.7	Tarkastuslautakunnan tehtävät ja oikeudet.....	15
5.8	Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin	15
6	Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	16
7	Kaupungin ennakkokannan hankkiminen.....	17
8	Konsernin sisäiset palvelut	19
8.1	Konsernitilinin käyttö	19
8.2	Lainanotto	19
8.3	Julkiset hankinnat.....	19
8.4	Konsernin sisäiset hankinnat.....	19
8.5	Konsernin sisäinen yhteistyö.....	20
8.6	Viestintä ja markkinointi	20
8.7	Tietojärjestelmät ja tietoturva	20

8.8	Tietosuojat.....	21
9	Henkilöstö ja johtaminen.....	22
9.1	Liiketoimintasuunnitelma ja strategia.....	22
9.2	Henkilöstö	22
9.3	Eettisyys ja korruption vastainen toiminta.....	23
10	Tiedottaminen	23
10.1	Tytäryhteisöjen tiedottamisvelvollisuus.....	23
10.2	Asiakirjojen julkisuus	24
10.3	Vaitiolo velvollisuus.....	25
11	Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano, nimittäminen ja palkkiot.....	25
11.1	Hallituksen jäsenten toimikausi ja lukumäärä.....	25
11.2	Hallituksen jäsenten nimeäminen	26
11.3	Hallituksen jäsenen pätevyys	27
11.4	Hallituksen jäsenten palkkiot	29
11.5	Eräitä yhtiöitä koskevat määräykset	29
12	Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	30
12.1	Yhtiökokous.....	30
12.2	Yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta päättäminen yhtiökokousta pitämättä	30
12.3	Hallituksen tehtävät	30
12.4	Hallituksen puheenjohtaja	32
12.5	Hallituksen työskentely ja päätöksenteko.....	33
12.6	Hallituksen toiminnan arviointi	35
12.7	Hallituksen toimikunnat	36
12.8	Toimitusjohtaja	36
12.9	Johdon palkkaus, palkkiot ja muut etuudet	38
13	Muut säännökset.....	38
14	Konserniohjeen voimaantulo	39

2 KONSERNIOHJEEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tässä ohjeessa määritellään Joensuun kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen johdon rooli ja velvollisuudet sekä pelisäännöt sille, miten kaupunki käyttää määräysvaltaa yhteisöissään. Sanalla yhteisö tarkoitetaan yhtiöitä, säätiöitä, kuntayhtymiä ja osuuskuntia.

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein. Konserniohjeella pyritään varmistamaan, että kaupungin toimintaa ja omaisuutta yhteisöissä hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuutena turvaten.

Tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöistä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen. Konserniohjeella huolehditaan siitä, että kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt noudattavat hyvää hallintotapaa (corporate governance) ja että omistajan näkemys tulee otetuksi huomioon yhteisön päätöksenteossa.

2.2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee Joensuun kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Joensuun kaupungilla katsotaan olevan kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta konserniyhteisössä, kun sillä on

1) enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; tai

2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsenistä taikka sellaisen toimielimen jäsenistä, joilla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kun 1) kohdassa mainittu määräenemmistö; tai

3) kaupunki muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa yhteisössä.

Liitteenä olevassa konsernikaaviossa on esitetty kaupungin tytäryhtiöt (konserniohjeen alaiset yhteisöt), osakkuusyhtiöt sekä kuntayhtymät ja säätiöt, joissa kaupunki on mukana.

2.3 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohjeen hyväksyy Joensuun kaupunginvaltuusto.

Konserniohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

2.4 KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan

tuottamaan yhteisön jollekin omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön muun omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohtolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai omistajalle.

3 KONSERNIN OHJAUS

3.1 OMISTAJAOHJAUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Joensuun kaupungin omistajapoliittiset tavoitteet on määritelty kaupunginvaltuuston päättämissä omistajapoliittisissa linjauksissa. Valtuuston linjaamaa omistajapolitiikkaa toteutetaan omistajaohjauksella.

Omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käytön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus.

Omistajapolitiikassa määritetään kaupungin strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritellään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti.

Kaupunki edellyttää, että

- yhteisöissä huolehditaan lainsäädännön asettamista velvoitteista esimerkillisen hyvin
- yhteisöt ovat esimerkillisiä työnantajia
- yhteisöt toimivat vastuullisesti
- yhteisöt järjestävät palvelunsa taloudellisesti ja toiminnallisesti kannattavalla tavalla
- yhteisöjen omaisuudenhallinta on tehokasta ja taloudellista
- yhteisöjen pääomarakenne on tarkoituksenmukainen suhteessa toimialaan ja toimintaan.

Omistajaohjauksen tavoitteena on tytäryhteisöjen toiminnan kehittäminen kaupungin strategisten linjausten mukaisesti sekä omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen tai vaihtoehtoisesti arvon säilyttäminen esim. tuottamalla omistajalle kustannustehokkaita palveluita. Omistajaohjauksella varmistetaan, että konsernin yhteisöt ottavat toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja toteuttavat niitä tavoitteita, jotka omistaja on yhteisöille asettanut. Omistajaohjauksessa otetaan huomioon tytäryhteisöjen toimialakohtaiset erityispiirteet ja toimintaympäristövaatimukset.

3.2 OHJAUKSEN JA VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan johtamisesta vastaa konsernijohto. Joensuun kaupungin konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Konsernijohto ei osallistu yhteisöjen toiminnalliseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen muutoin kuin yhtiökokouksissa ja konsernijohtoon ennakkokantaa edellyttävissä asioissa. Tämä ei estä konsernijohtoon kuuluvia henkilöitä toimimasta yhteisöjen hallitusten tai vastaavien toimielinten täysivaltaisina jäseninä tai yhteisöjä seuraavina viranhaltijoina. Tällöin tulee huolehtia siitä, että toiminta on kuntalain ja hallintolain esteellisyysäännösten mukaista. Säätiöiden osalta kaupunki käyttää määräysvaltaansa säätiön sääntöjen ja nimeämiensä hallituksen jäsenten kautta.

3.3 KAUPUNGIN TOIMIELINTEN JA VIRANHALTIJOIDEN TOIMIVALLANJAKO KONSERNIOHJAUKSESSA JA OHJAUKSEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYTAPAOHJEET

Kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Ellin Kodit Oy
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
- Business Joensuu Oy
- Joensuun Satama Oy

Lisäksi konsernijaosto antaa ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajat voivat toimialallaan antaa yleisohjeita konserniohjeiden toteuttamiseksi.

Konsernipalvelut järjestää ajankohtaisiin asioihin liittyviä tilaisuuksia, joihin tytäryhteisöjen edustajat velvoitetaan osallistumaan.

4 TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

4.1 TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto asettaa omistajapolitiikassaan strategisille tytäryhtiöilleen strategiset kaupunkikonsernin kokonaisetua palvelevat tavoitteet. Lisäksi kaupunki asettaa strategisiksi nimeämilleen tytäryhtiöille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosittain talousarvion yhteydessä. Kaupunki voi harkintansa mukaan asettaa

talousarviossaan tavoitteita myös muille konserniyhteisöille kuin strategisille tytäryhtiöille.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto valmistelee yhtiöille asetettavat talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Konsernijohto neuvottelee yhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Neuvotteluissa huomioidaan mm. konsernistrategia, yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen, yhteisön kuluneen ja tulevan vuoden näkymät sekä ennusteet kaupungin talouden kehityksestä ja sen vaikutuksista yhteisöltä ostettavien palveluiden määrään. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista.

Yhteisöjen tulee toiminnassaan pyrkiä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Tytäryhteisöjen johdon tulee huomioida omistajan asettamat tavoitteet talous- ja toimintasuunnitelmissaan.

Kaupunginvaltuusto seuraa tavoitteiden toteutumista.

4.2 INVESTOINTI JA RAHOITUSSUUNNITELMAT

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhtiöiden liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Tytäryhteisöjen investointi- ja rahoitussuunnitelmat tulee valmistella kaupungin talousarviovalmistelun aikataulun mukaisesti. Yhteisön toiminnassa on otettava huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus ja konsernin resurssien tehokas

käyttäminen siltä osin, kuin se ei ole ristiriidassa yhteisön omistajien yhdenvertaisuuden kanssa.

Tytäryhteisöjen tulee ylläpitää kaupungin antaman ohjeistuksen mukaisesti tulevien vuosien talouden suunnitelmatietoja ja selvitystä suunnitelmien vaikutuksista sekä yhteisön että kaupungin käyttötalouteen. Suunniteltujen investointien tulee perustua konsernistrategiaan ja edistää kaupungin tavoitteita. Investointisuunnitelma sisältää selvityksen investoinnin tarkoituksesta, aikataulusta, alustavat kustannus- ja rahoitus selvitykset, vaikutukset yhteisön ja kaupungin käyttötalouteen sekä kaupungilta edellytettävät toimenpiteet. Suunnitelma tulee tehdä riittävän tarkalla tasolla, jotta sen avulla pystytään arvioimaan investoinnin taloudellista ja toiminnallista kannattavuutta.

Strategisten tytäryhtiöiden suunnitelmat kaupungin takausta tai muuta taloudellista osallistumista edellyttävistä investoinneista käydään läpi vuosittain konsernijohtoon kanssa käytävissä keskusteluissa. Muiden tytäryhteisöjen suunnitelmat käydään läpi tarvittaessa. Suunnitelmien muutoksista tulee neuvotella kaupungin konsernijohtoon kanssa. Ajantasaiset tiedot kaupungin osallistumista edellyttävistä investoinneista tulee olla kaupungin talouspalvelujen tiedossa viimeistään kaupungin talousarvion laatimisvaiheessa.

Investointikohteiden suunnittelussa on erityisesti huomioitava kustannustehokkuus ja ilmasto- ja ympäristövaikutukset sekä uusien rakennusten osalta valtioneuvoston esteettömyysasetuksen noudattaminen. Kaupunkikonsernin palveluihin liittyvät tilat rakennetaan pääsääntöisesti perustasoisiksi ja tilaratkaisut ovat yksinkertaisia.

Ennen merkittäviä talous- tai investointipäätöksiä yhteisön johtoon on laadittava tarvittavat kannattavuus- ja maksuvalmiuslaskelmat sekä selvitettävä eri vaihtoehtoihin sisältyvät taloudelliset ja toiminnalliset riskit. Laskelmissa tulee mm. huomioida investoinnista aiheutuvat vuosittaiset käyttötalouden lisäkustannukset (ml. rahoituskulut, ylläpitokustannukset ja mahdollisesti tyhjilleen jäävien tilojen kustannukset) sekä poistot. Kannattavuuslaskelmien tulee olla ammattimaisesti

laadittuja ja hyvin perusteltuja. Laskelmista tulee myös selvitä, mihin oletuksiin laskelmat perustuvat.

Talouteen ja toimintaan nähden merkittävistä investoinneista sekä varsinaiseen toimintaan kuulumattomista tai siihen vain epäsuorasti liittyvistä investoinneista on haettava konsernijohtoon ennakkokanta ennen yhteisön hallituksen päätöksentekoa. Investoinnin lopulliseksi ennakkokannaksi voidaan katsoa yhteisön tarvitseman lainatakauksen käsittely kaupungin toimielimissä. Investoinnin edellyttäessä vähäistä suurempaa suunnittelutarvetta ennen lopullista investointipäätöstä tulee ennen suunnittelun aloittamista hakea ennakkokanta konsernijohtolta. Laskelmat ja riskit tulee esittää konsernijohtolle investoinnin ennakkokantaa tai suunnittelun aloittamislupaa haettaessa sekä lopullisen investointiin liittyvän lainatakauspyynnön yhteydessä. Ilman perusteltuja laskelmia konsernijohto ei voi tehdä päätöstä ennakkokannan antamisesta.

4.3 OMAISUUDEN HOITO JA RAHOITUS

Tytäryhteisöjen laina- ja sijoitusjärjestelyistä tulee neuvotella ennen niiden toteuttamista kaupungin talousjohtajan kanssa.

Tytäryhteisö ei saa ilman konsernijohtoon nimenomaista lupaa ottaa lainaa tai antaa takauksia eikä käyttää omaisuuttaan lainan vakuutena. Konserniyhteisöt voivat ilman kaupungin lupaa pantata omaisuuttaan vain kaupungin lainatakausten vastavakuudeksi. Kaupunginjohtajalla ja talousjohtajalla on oikeus päättää luvan myöntämisestä silloin, kun riski ei ole kaupunkikonsernin kannalta merkittävä.

Joensuun kaupungin sijoitustoiminnan perusteet ja tulevaisuus- ja elinkeinorahaston sijoituspolitiikka toimivat suosituksena tytäryhtiökohtaiselle sijoituspolitiikalle.

Konserniyhteisöt voivat suojautua yhteisöjen lainasalkkuun liittyviä korkoriskejä vastaan. Suojauksista tulee kuitenkin ensin aina neuvotella kaupungin talousjohtajan kanssa. Korkosuojat tulee kilpailuttaa ja ne toteutetaan käyttäen tavanomaisia koronvaihtosopimuksia, joissa vaihtuvan koron laina vaihdetaan johdannaisen avulla kiinteäksi. Myös tulevaisuuden ajanhetkestä alkavat vastaavat koronvaihto-

sopimukset eli ns. forward start -suojat ovat sallittuja. Mikäli yhteisö haluaa tehdä edellä mainituista instrumenteista poikkeavan johdannaissopimuksen, siitä tulee ensin hankkia konsernijohtoon ennakkokanta.

Yhteisöjen ensisijainen rahoituksen lähde tulee olla tulorahoitus. Lyhytaikaista rahoitustarvetta varten on käytettävissä kaupungin konsernitili ja konsernitilin limiitti. Konsernitiliin liittymisestä päättää kaupunginhallitus ja konsernilimiitistä kaupungin talousjohtajan. Pidempiaikainen rahoitus on hoidettava rahalaitoslainoituksena.

Yhteisöjen hallitusten on oltava tietoisia yhteisön taloudellisesta tilanteesta ja näkymistä. Kaupungin strategisten tytäryhteisöjen on esitettävä hallituksilleen säännöllisesti päivittyvä tulos- ja kassavirtaennuste. Ennusteen laadinnassa tulee huomioida konsernin antama ohjeistus.

5 KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

5.1 KONSERNIRAPORTOINTI JA SEURANTA

Kaupungin tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle/konsernipalveluille kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Raportoinnissa noudatetaan kaupunginhallituksen konsernijaoston ja konsernipalvelujen antamia tarkempia ohjeita ja aikatauluja.

Tytäryhteisöillä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Todennäköisesti realisoituvista, tytäryhteisön tai konsernin kannalta merkittävistä riskeistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Myös merkittävistä ulkopuolisten tarkastusten (esim. AVI tai lupa- ja valvontavirasto) tuomista velvollisuuksista tai viranomaiselta saaduista huomautuksista tulee kertoa viipymättä konsernijohtolle.

5.2 TILIKAUSI JA KONSERNITILINPÄÄTÖS

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityisiä syitä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitotapaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

5.3 TILINTARKASTUS

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö. Myös tytäryhteisöjen omilla tytäryhteisöillä tulee olla emon kanssa yhteinen tilintarkastusyhteisö. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen.

5.4 SISÄINEN VALVONTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Yhteisön hallitus huolehtii siitä, että yhteisössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhteisön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

5.5 RISKIENHALLINTA JA VAKUUTTAMINEN

Riskienhallinta on osa yhteisön valvontajärjestelmää. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhteisön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Yhteisön tulee säännönmukaisesti riskienhallintaprosessissaan analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa toiminnan ja talouden tavoitteita uhkaavia riskejä ja mahdollisuuksia, arvioida riskien ja mahdollisuuksien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä, ylläpitää ajantasaista kuvausta (riskiprofiili) merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista sekä seurata ja arvioida riskienhallinnan toimenpiteiden tuloksellisuutta.

Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on yhteisöillä. Toimitusjohtajan tehtävä on huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan myös toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset.

Tytäryhteisön tulee raportoida omistajaohjaukselle vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja sen tuloksellisuudesta, yhteisön strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä ja myös strategisista mahdollisuuksista sekä riskienhallinnan menettelyistä ja tuloksellisuudesta. Riskienhallinnan ja siitä tehtävän raportoinnin osalta on noudatettava konsernijohtoon asiassa antamia tarkempia ohjeita.

5.6 SISÄINEN TARKASTUS

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Yhteisön tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa

niiden saannissa. Sisäisen tarkastuksen henkilöstöä sitoo laissa säädetty salassapito- ja vaitiolovelvollisuus.

5.7 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA OIKEUDET

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja huolehtii tilintarkastuksen kilpailutuksesta.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kaupunkikonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimitusjohtajan ja/tai hallituksen puheenjohtajan kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa.

5.8 VARAUTUMINEN HÄIRIÖTILANTEISIIN JA POIKKEUSLOIHIIN

Yhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarvittavien varautumista ja jatkuvuudenhallintaa koskevien suunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös yhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin silloin, kun sopimuksen mukaisen palvelun tai tavarantoimitusvarmuus on erittäin tärkeää. Myös kaupungin ja konserniyhteisöjen välisissä sopimuksissa tulee huomioida toimitusvarmuus ja varautuminen. Yhteisöjen laatimat turvallisuuden ja varautumisen suunnitelmat ovat julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä.

Kaupunki on viranomainen, joka vastaa organisaationsa yhteiskunnallisten häiriötilanteiden valmiudesta ja varautumisesta. Näin ollen kaupunki vastaa koko kaupunkikonsernin varautumisesta, mutta konserniyhteisöissä toimitusjohtaja vastaa kaupungin edellyttämän varautumisen ylläpidosta yhteisönsä osalta. Varautumisen ylläpitoon liittyvät kustannukset sisältyvät yhteisön tarjoamien palveluiden asiakasmaksuihin.

Kaupunkikonsernin yhteisöjen valmiussuunnitelmat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin valmiussuunnitelman kanssa. Yhteensovittamista varten kaupungin valmius- ja turvallisuuspäällikkö osallistuu tytäryhteisöjen valmiussuunnitteluun. Tiedot tytäryhteisöjen ja muun viranomaisen välisistä varautumissopimuksista tulee jakaa riittävältä osin kaupungin valmiussuunnittelun yhteensovittamiseksi.

Yhteisön on pyydettyessä osallistuttava kaupungin kanssa yhteisiin valmiusharjoituksiin. Yhteisölle ei makseta korvausta harjoituksiin osallistumisesta.

Kaupungin asukkaita koskevissa kriisitilanteissa yhteisöillä on tiedonantovelvollisuus kaupungille tilannekuvan seurantaan ja viestintää varten.

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee luovuttaa tilansa ja kalustonsa kaupungin hallintaan poikkeusolojen niin vaatiessa, mikäli resurssit eivät ole puolustusvoimien käytössä.

6 KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin viranomaiselta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät vielä ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettävien tietojen osalta luottamushenkilöitä koskee salassapito- ja vaitiolovelvollisuus, joiden rikkominen on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi. Salassa pidettävien asiakirjojen osalta luottamushenkilöltä voidaan pyytää kirjallinen kuittaus siitä, että hän on vastaanottanut salassa pidettäviä tytäryhteisöä koskevia asiakirjoja.

7 KAUPUNGIN ENNAKKOKANNAN HANKKIMINEN

Tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kaupungin konsernijohtoon (kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa olevien yhtiöiden osalta kaupunginjohtajan ja muiden yhtiöiden osalta kansliapäällikön) kanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus kaupungin ennakkokannan hankkimiseen koskee myös tytäryhteisöjen omia tytäryhteisöjä. Myös osakkuusyhteisöjen, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen, joissa kaupungilla on omistuksia tai määräysvaltaa, on suotavaa kuulla omistajiaan ennakkokantaa edellyttävissä asioissa ennen päätöksentekoa.

Tytäryhteisön hallituksella on velvollisuus valvoa, että ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään asiaa koskeva päätös.

Ennakkokanta on haettava ainakin seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat konsernistrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- tulospalkkauksen käyttö ja periaatteet
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden merkittävät kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävien sijoitusten tekeminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö

- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta ja vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- muu yhteisön ja/tai pääomistajan talouden ja vastuuaseman kannalta merkittävä asia

Ennakkokannan pyytäminen on tehtävä hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa. Ennakkokannan saamiseksi yhteisön tulee toimittaa kaupungille kaikki olennaiset tiedot asiaan liittyen. Yhteisön tulee eritellä selkeästi ne tiedot ja asiakirjat, jotka tulee pitää salassa.

Mikäli ennakkokantamenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, konsernijohtoon määrittävä taho huolehtii siitä, että tarvittaessa pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kaupunkia yhtiökokouksessa, sisällytetään kaupungin kannanotto ennakkokantamenettelyn alaiseen asiaan.

Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Yhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.

Konsernijohtoon tulee ennakkokantaa antaessaan huomioida pakottava lainsäädäntö, mukaan lukien osakeyhtiölain vähemmistö- ja velkojien suoja säännökset.

8 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT

8.1 KONSERNITILIN KÄYTTÖ

Kaupungin tytäryhteisöt liittyvät kaupunginhallituksen tekemän päätöksen mukaisesti kaupungin konsernipalvelujen ylläpitämän konsernitilin käyttäjiksi. Konsernitilin käytännön toimintaa hoitaa kaupungin talouspalvelut ja hallintosäännön toimivaltuuksien mukaisesti luottolimiitistä sekä konsernitilin ehdoista päättää kaupungin talousjohtaja.

8.2 LAINANOTTO

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Yhteisön hakiessa pitkäaikaista vierasta pääomaa on sekä tarjouspyyntö- että päätöksentekovaiheessa toimittava etukäteen yhteistyössä kaupungin talousjohtajan kanssa. Lainojen vakuusjärjestelyistä tulee aina neuvotella talousjohtajan kanssa.

8.3 JULKISET HANKINNAT

Yhteisön hallituksen on valvottava, että niissä yhteisöissä, jotka ovat hankintalainsäädännössä tarkoitettuja hankintayksiköitä, noudatetaan julkisista hankinnoista annettuja säädöksiä ja ohjeita.

Yhteisön tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta edullisimpaan lopputulokseen. Kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa olevan tytäryhteisön tulee liittyä Pohjois-Karjalan hankintatoimeen, mikäli se täyttää hankintatoimeen liittymisen ja kuulumisen ehdot. Yhteisön tulee noudattaa kaupunkikonsernin hankintaohjeita.

8.4 KONSERNIN SISÄISET HANKINNAT

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee selvittää tukipalveluja hankkiessaan konsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden. Tytäryhteisöjen tulee hankinnoissaan pyrkiä konsernin

kannalta edullisimpaan lopputulokseen. Tukipalveluita ovat esimerkiksi hallinto-, taloushallinto-, tietohallinto-, hankinta-, materiaali-, ateriat- ja toimitilapalvelut.

8.5 KONSERNIN SISÄINEN YHTEISTYÖ

Kaupunkikonsernin resurssien tehokkaan käytön edistämiseksi konserniyhteisöjen tulee edesauttaa resurssien yhteiskäyttöä aina kun se on mahdollista. Kaupunki voi tarvittaessa edellyttää resurssien yhteiskäyttöä konserniyhteisöjen kesken käyttämättömän kapasiteetin minimoimiseksi.

8.6 VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin strategisia tavoitteita ja viestinnässä on noudatettava kaupunginhallituksen hyväksymän viestintästrategian periaatteita.

Yhteisön on nimettävä viestinnän ja markkinoinnin yhteyshenkilö(t). Yhteisön verkkosivuilta on tultava selväksi, että yhteisö kuuluu kaupunkikonserniin. Tämä voidaan toteuttaa linkkinä, tekstinä, brändielementtinä ja/tai logona. Kaupungin viestintä- ja markkinointiyksikkö opastaa tarvittaessa logon tai brändielementtien käytössä.

Yhteiset työkalut ja tiivis yhteistyö esimerkiksi verkkoviestinnässä edistävät yhteistä brändiä, hakukoneloitettavuutta ja kustannustehokkuutta. Konsernin viestinnässä ja markkinoinnissa tutkitaan yhteisten työkalujen hankintamahdollisuus, silloin kun se tukee edellä mainittuja näkökohtia. Tavoitteena on yhtenäistää viestiä ja markkinointimateriaalia Joensuusta kaupunkina.

8.7 TIETOJÄRJESTELMÄT JA TIETOTURVA

Yhteisöjen tulee huolehtia siitä, että tietojärjestelmäarkkitehtuuriin ja tietoturvaan liittyvät asiat tulevat riittävällä tasolla huomioiduiksi. Tietoturvallisuuden riittävän tason varmistamiseksi yhteisöjen tulee noudattaa kaupungin tietoturva- ja toimintaohjeita soveltuvin osin. Yhteisöillä on lisäksi tärkeää olla omia toimialakohtaisia tarkentavia tietoturva- ja toimintaohjeita, kuten kuinka toimitaan tietoturvaloukkauksen tapahtuessa, miten tietoturvariskejä hallitaan ja kuinka

edistetään henkilöstön tietoturvallisuuden tietoutta. Tytäryhteisöjen tietoturvapoliittika ei saa olla ristiriidassa kaupungin tietoturvapoliittikan kanssa. Kaupunki pyrkii järjestämään yhteisiä tietoturva- ja tietosuojaharjoituksia, joihin tytäryhteisöjen edellytetään osallistuvan. Yhteisölle ei makseta korvausta harjoituksiin osallistumisesta.

Julkisia hallintotehtäviä hoitavien yhteisöjen tulee huolehtia myös tiedonhallintalain asettamista velvoitteista, kuten kerätä tietojärjestelmistä tiedonhallintalain mukaista lokitietoa ja ylläpitää tietojärjestelmäluetteloa. Tytäryhteisön tulee pyydettäessä antaa kopio tietojärjestelmäluettelosta Joensuun kaupungille. Tavoitteena on, että kaupunkikonsernin yksiköt soveltuvin osin pyrkivät käyttämään samaa IT-palveluntoimittajaa. Merkittäviä tietojärjestelmähankintoja suunniteltaessa on oltava etukäteen yhteydessä kaupungin tietohallintopäällikköön.

8.8 TIETOSUOJA

Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n tietosuojasetusta sekä kulloinkin voimassa olevaa henkilötietojen käsittelyä ohjaavaa lainsäädäntöä. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kaupungin tietosuojalinjauksia ja toimintaohjeita. Tarpeen niin vaatiessa tytäryhteisöjen on täydennettävä tietosuojalinjauksia omalla tietosuojaohjeistuksellaan. Ohjeet eivät saa olla ristiriidassa kaupungin tietosuojalinjausten tai -ohjeiden kanssa.

Yhteisöt ovat tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalainsäädännön mukaisia rekisterinpitäjiä vastuullaan olevissa henkilörekistereissä. Rekisterinpitäjinä yhteisöt vastaavat itse kaikista rekisterinpitäjälle lainsäädännön mukaan kuuluvista velvoitteista. Jos yhteisö on julkishallinnon toimija, käsittelee laajamittaisesti arkaluonteisia tietoja tai seuraa ihmisiä laajamittaisesti, säännöllisesti tai järjestelmällisesti, sen on nimettävä oma tietosuojavastaava.

9 HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN

9.1 LIIKETOIMINTASUUNNITELMA JA STRATEGIA

Kaupungin tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laajuuteen nähden riittävä liiketoimintasuunnitelma ja strategia. Yhtiön strategian on pohjaututtava Joensuun kaupungin konsernistrategiaan.

Liiketoimintasuunnitelma tehdään pääsääntöisesti yhtiön perustamisvaiheessa. Liiketoimintasuunnitelma kertoo, kuinka liikeideaa toteutetaan, ja se jäsentää ja selventää käynnistettävän toiminnan kannattavuutta ja menestymisen mahdollisuuksia. Liiketoimintasuunnitelmaa päivitetään yhtiön toimintamallin kehittyessä.

Strategia on suunnitelma tietyn päämäärän saavuttamiseksi. Strategiaa tulee päivittää yhteisön toimintaympäristön tai toimintaedellytysten muuttuessa sekä Joensuun kaupungin konsernistrategian uudistamisen jälkeen. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen on omalla toiminnallaan edistettävä kaupungin strategian toteuttamista. Yhteisön strategia ei saa olla ristiriidassa kaupungin konsernistrategian kanssa. Yhteisön tulee strategiassaan huomioida kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa yhteisölle määritelty tarkoitus ja sille asetetut tavoitteet.

9.2 HENKILÖSTÖ

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee noudattaa henkilöstöpolitiikassaan kaupungin henkilöstöstrategisia linjauksia. Linjauksissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti työnantajaimagon sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden kannalta merkityksellisten kriittisten menestystekijöiden toteuttamiseen ja kehittämiseen. Näitä tekijöitä ovat mm:

- laadukas johtaminen ja henkilöstön osallistaminen
- henkilöstön työkyvyn tukeminen ja työhyvinvoinnin varmistaminen
- henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen
- henkilöstön yhdenvertainen kohtelu ja rekrytointi
- toiminnan kannalta optimaalinen henkilöstörakenne
- työn tuottavuus ja vaikuttavuus

Johtamisen tulee perustua vuorovaikutteiseen, osallistavaan ja mahdollistavaan johtamiskulttuuriin. Toimintakulttuurin tulee mahdollistaa henkilöstön osallistuminen työn ja työympäristön sekä oman ammattitaidon kehittämiseen.

Toiminnan uudelleenjärjestelyissä noudatetaan hyvää yhteistoimintatapaa. Tavoitteena on, että muutosneuvottelujen tulos olisi sekä työnantajan että henkilöstön näkökulmasta toimiva.

Palkkapolitiikassa henkilöstön palkkaus, palkkiot ja henkilöstöetuuksien taso ei saa merkittävästi ylittää Joensuun kaupungin vastaavaa tasoa. Palkkauksen määrittely tehdään tehtävän ja sen vaatiman osaamisen perusteella. Johdon palkan ja palkkaetujen määrittely edellyttää etukäteisneuvotteluja kaupungin ennakkokantaan liittyvän ohjeistuksen mukaisesti.

Rekrytoinneissa noudatetaan Joensuun kaupungin rekrytointiohjeen periaatteita. Keskeisissä rekrytoinneissa yhteisön tulee olla yhteydessä kaupungin henkilöstöhallintoon ja käydä rekrytointimenettely läpi henkilöstöhallinnon kanssa. Joensuun kaupungin henkilöstöhallinto auttaa ja tukee yhtiöiden henkilöstöasioissa muutenkin tarvittaessa.

9.3 EETTISYYS JA KORRUPTION VASTAINEN TOIMINTA

Tytäryhteisön on noudatettava Joensuun kaupungin eettistä ohjeistusta, mikä sisältää mm. ohjeet lahjojen ja etujen vastaanottamisesta, vieraanvaraisuudesta sekä sivutoimiluvista ja kilpailevasta toiminnasta.

Tytäryhteisöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

10 TIEDOTTAMINEN

10.1 TYTÄRYHTEISÖJEN TIEDOTTAMISVELVOLLISUUS

Yhteisön tiedottamisen on noudatettava hallinto- ja kuntalaissa määriteltyjä julkisuus- avoimuus- ja tiedotusperiaatteita. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä

koskevilla asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Yhteisön on oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Tehdyistä merkittävimmistä investoinneista ja uudistuksista on viestittävä julkisuuteen. Tytäryhteisöjen tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä toimihenkilö. Yhteisön hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on riittävää.

Kaikkien kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen on laadittava vuosittain toimintakertomus, jonka tilintarkastaja tarkastaa. Toimintakertomuksessa tulee mm. antaa selvitys sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Yhteisön on kertomuksessa annettava avoin ja realistinen kuva yhteisön menestymisestä ja menestymisen mahdollisuudesta sekä selostettava mm. yhteisön organisaatio ja jos yhteisössä on johtoryhmä, johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet. Lisäksi toimintakertomuksessa on ilmoitettava tiedot hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen ja palkkioiden sekä luontaisetujen yhteismäärästä.

Yhteisön on informoitava omistajaohjauksen yksikköä ennen kaupunkikonsernin toiminnalle, taloudelle tai kaupungin imagolle merkittävän asian julkiseksituloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava kaupunkikonsernin asettamia tavoitteita.

Konsernipalvelut/hallintopalvelut voi antaa tarkempia ohjeita viestintään ja tiedottamiseen liittyvissä asioissa.

10.2 ASIAKIRJOJEN JULKISUUS

Yhtiöissä noudatetaan asiakirjojen julkisuudesta ja esilläolosta osakeyhtiölaissa annettuja säädöksiä. Säätiöissä noudatetaan säätiölakia. Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta noudatetaan tapauksissa, joissa asiakirja on toimitettu kaupungille. Tällöin kaupungin ao. viranomainen päättää kaupungin hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisesta. Yhteisön tulee huolehtia siitä, että kaupungille

toimitettuihin asiakirjoihin on selkeästi merkitty, mikäli asiakirjat sisältävät julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä tietoja.

Yhteisö on julkisuuslain piirissä siinä tapauksessa, jos se lain nojalla hoitaa julkista tehtävää ja käyttää siinä julkista valtaa. Yhteisöjen hankinta-asiakirjat, silloin kun asiassa on noudatettu hankintalainsäädäntöä, ovat julkisia siltä osin, kun eivät sisällä liikesalaisuuksia.

10.3 VAITIOLOVELVOLLISUUS

Yhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia ja säätiöissä säätiölakia. Yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohto tai muu kaupungin viranhaltija eivät saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Vaitiovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta yhteisössä on päättynyt.

Hallituksen jäseniä koskee osakeyhtiölain ja säätiöissä säätiölain mukainen vahingonkorvausvelvollisuus yhteisölle tai ulkopuoliselle tuottamastaan vahingosta. Yhteisöstä saatua tietoa ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä yhteisön tai kolmannen osapuolen vahingoksi.

11 TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANO, NIMITTÄMINEN JA PALKKIOT

11.1 HALLITUKSEN JÄSENTEN TOIMIKAUSI JA LUKUMÄÄRÄ

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen jäsenet, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Hallituksen jäsenet valitaan pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota.

Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Mikäli hallitus on avoimeksi tulleesta tehtävästä huolimatta

päätösvaltainen, valinta voi tapahtua esimerkiksi seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Hallituksen jäsenten määrän tulee olla oikeassa suhteessa yhteisön toimialaan ja toiminnan laajuuteen nähden. Hallituksilla ei tule olla varajäseniä.

11.2 HALLITUKSEN JÄSENTEN NIMEÄMINEN

Kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa olevien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimeämisessä noudatetaan konsernijaoston hyväksymää konserniyhtiöiden jäsenten nimeämisprosessia. Konsernijaosto nimeää hallitusten jäsenet ja antaa jäsenten valintaa koskevan ohjeen yhtiökokousedustajalle siltä osin yhteisöt ovat konsernijaoston ohjauksessa. Kansliapäälliköllä on oikeus nimetä kaupungin ehdokkaat yhteisöjen hallituksiin silloin, kun yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Hallitusten jäsenet nimetään pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan. Riippumattomien asiantuntijajäsenten sekä kansliapäällikön nimeämien jäsenten kohdalla nimeäminen voidaan tehdä toistaiseksi voimassa olevana.

Hallituksen jäseniä nimettäessä konsernijohtoon velvollisuus on huolehtia kuntalain (410/2015) 47.2 §:n toteutumisesta, jonka mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Mikäli hallitukseen nimitetään jäseniä usean eri omistajan tai muun vastaavan toimesta, nimeäjien tulee neuvotella keskenään sen varmistamiseksi, että kuntalain 47.2 §:n edellytykset täyttyvät. Potentiaalisia jäsen ehdokkaita voidaan tarvittaessa kartoittaa myös ulkopuolisista asiantuntijoista ja hallitusammattilaisista.

Hallituksen kokoonpanon tulisi heijastaa eri taustoja ja näkökulmia. Yhteisön hallituksella tulee kokonaisuutena olla riittävä ja monipuolinen osaaminen ja kokemus kyseisen yhtiömuodon johtamisesta ja hallitustyöstä sekä yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallituksella on oltava

kyky yhteisön toimitusjohtajan tai toiminnanjohtajan ohjaamiseen ja tukemiseen yhteisön kehittämisessä ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Konsernijohtoon tulee huolehtia siitä, että hallitus ei ilman erityistä syytä missään vaiheessa vaihdu kokonaan, vaan hallituksen jatkuvuus säilyy. Konserniyhtiöiden nimeämisprosessin mukaisesti konsernijaoston ohjauksessa olevissa yhtiöissä yksittäisen hallituksen jäsenen ei tule istua saman yhtiön hallituksessa kahta peräkkäistä valtuustokautta pidempään. Riittävällä vaihtuvuudella varmistetaan, että hallituksen jäsenet säilyvät riippumattomina ja hallituksen ote yhtiön kehittämiseen ja riskienhallintaan pysyy tuoreena ja dynaamisena.

Samalla henkilöllä voi olla enintään kaksi samanaikaista hallitustehtävää yhtiöissä, jotka ovat kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa.

Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä tai yhteisöissä, joissa kunnilla on enemmistö, hallituksen kokoonpanossa noudatetaan lakia miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta. Tasa-arvolaki edellyttää, että hallituksen jäseniksi valitaan tasapuolisesti miehiä ja naisia.

Hallituksen jäsenten nimeämistä ja pätevyyttä koskevia konserniohjeen kohtia noudatetaan lähtökohtaisesti soveltuvien osin myös silloin, kun nimetään jäseniä kaupungin osakkuusyhteisöjen, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin.

11.3 HALLITUKSEN JÄSENEEN PÄTEVYYS

Konserniyhtiöiden jäsenten nimeämisprosessissa määritellään hallituksen jäsenen osaamistavoitteista. Hallituksen jäseniksi ehdolla olevien tulee osoittaa osaamisensa ja kokemuksensa yhtiön hallitustyöskentelystä nimeämisprosessiin liittyvällä taustatietolomakkeella.

Hallituksen jäseneksi valittavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja sopivia tehtävään. Tytäryhteisöjen hallituksiin voidaan nimetä kaupunkikonsernin

ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenellä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa. Lisäksi hallituksen jäsenellä tulee olla riittävä toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon tai johtamisen asiantuntemus.

Hallituksen jäseneksi valittavan tai valitun tulee kertoa saamastaan maksuhäiriömerkinnästä henkilön valinnasta tai nimeämisestä vastaavalle taholle, sillä hallituksen jäsenen maksuhäiriömerkinnällä voi olla vaikutusta yhteisön luotonsaantiin. Tiedot maksuhäiriömerkinnöistä ovat salassa pidettäviä eikä niitä saa paljastaa sivullisille.

Hallituksen jäseniä nimettäessä konsernijohton tulee huolehtia siitä, että hallitukseen nimettävät jäsenet eivät ole sidonnaisuus- tai lähipiirisuhteessa yhteisöön. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, jolla on yhtiön asioissa henkilökohtainen intressi, kuten esimerkiksi asiakas- tai alihankintasuhde yhteisöön. Osassa yhteisöistä tämä voi kuitenkin olla mahdotonta (mm. vesi- ja jätehuolto).

Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton. Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos hänellä on vähäistä suurempi toimeksiantosuhde kyseessä olevan yhteisöön tai jos hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde yhteisöön. Myöskään yhteisön kanssa kilpailevan toimijan palveluksessa oleva henkilö ei voi toimia kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön hallituksessa.

Hallituksen jäsenen on annettava suostumus tehtävään ja sitouduttava konserniohjeen noudattamiseen.

Kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja ei saa toimia samanaikaisesti johtamansa yhtiön hallituksen jäsenenä, ellei kyseessä ole vähäistä toimintaa harjoittava yhtiö.

11.4 HALLITUKSEN JÄSENTEN PALKKIOT

Konserniyhtiöissä tulee noudattaa soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevaa kaupunginvaltuuston hyväksymää luottamushenkilöiden matkustus- ja palkkiosääntöä. Kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa olevien tytäryhtiöiden osalta konsernijaosto antaa tarkemmat ohjeet yhtiöiden hallitusten jäsenten palkkioista. Vastaavasti hallintopalvelujen ohjauksessa olevien yhtiöiden osalta hallintopalvelut antaa tarkemmat ohjeet yhtiöiden hallitusten jäsenten palkkioista.

Hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena tulospalkkio- ja muissa vastaavissa järjestelmissä.

11.5 ERÄITÄ YHTIÖITÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Joensuun Ellin Kodit Oy:n hallituksen jäsenistä yli puolet ei saa olla yhtiöiden hallitsemisessa asunnoissa asuvia henkilöitä. Laskettaessa vuokralaisjäsenten määrää hallituksessa heidän lukumääräänsä otetaan huomioon myös yhteishallinnosta vuokrataloissa annetun lain (649/1990) mukaiset edustajat.

Karelia Ammattikorkeakoulun Oy:n hallituksen jäsenistä ammattikorkeakouluyhteisö valitsee ammattikorkeakoululain mukaan kaksi jäsentä, joista toinen edustaa henkilöstä ja toinen opiskelijoita. Yhtiökokous vahvistaa valinnat. Hallitukseen ei tule valita enempää ammattikorkeakouluyhteisön edustajia kuin mitä ammattikorkeakoululaki vaatii. Lisäksi hallituksen jäsenistä vähintään yhden tulee edustaa elinkeinoelämää.

12 TYTÄRYHTEISÖJEN HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

12.1 YHTIÖKOKOUS

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa konsernijaoston tai hallintopalvelujen määräämä edustaja. Yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia kyseisen yhtiön yhtiökokousedustajana.

Yhtiön toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on suositeltavaa.

Yhtiön hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokouksen ajankohdasta on hyvissä ajoin neuvoteltava hallintopalvelujen kanssa. Kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määräämällä tavalla.

Pöytäkirja osakeyhtiön yhtiökokouksesta tulee olla osakkeenomistajien saatavilla kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta, asunto-osakeyhtiön osalta kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta. Allekirjoitetusta pöytäkirjasta liitteineen tulee lähettää jäljennös kaupungin hallintopalveluihin.

12.2 YHTIÖKOKOUKSELLE KUULUVASTA ASIASTA PÄÄTTÄMINEN YHTIÖKOKOUSTA PITÄMÄTTÄ

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksen päätettävissä oleva asia voidaan yksimielisinä päättää yhtiökokousta pitämättä. Ilman yhtiökokousta tehdyt osakkeenomistajien päätökset on dokumentoitava ja arkistoitava kuten yhtiökokouspöytäkirjat. Tätä menettelytapaa suositellaan käytettäväksi tapauskohtaisesti silloin, kun Joensuun kaupunki on yhtiön ainoa osakkeenomistaja.

12.3 HALLITUKSEN TEHTÄVÄT

Yhteisön hallituksella on keskeinen tehtävä yhteisön hallinnon ja valvonnan järjestämisessä ja johtamisessa. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät asianomaista yhteisöä koskevan lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen, sääntöjen ja

osakassopimuksen mukaisesti. Hallituksen jäsenten tehtävä yhteisön hallituksessa on edistää yhteisön ja sitä kautta sen omistajien etua. Hallitus vastaa päätöksistään.

Hallitus mm.

- huolehtii yhteisön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallituksen yleistoimivalta)
- päättää yhteisön strategiasta ja valvoo sen toteuttamista
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan
- huolehtii toimitusjohtajan ohjeistamisesta ja siitä, että toimitusjohtajan valtuudet ja tehtävät on määritelty riittävän selkeästi määrittää toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen neuvoteltuaan kaupungin johdon kanssa
- tukee, haastaa ja sparraa aktiivisesti yhtiön toimitusjohtajaa
- seuraa toimitusjohtajan tehtäviä sekä valvoo, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa ja tehtävässä onnistumista siten, että toimitusjohtaja ei ole keskustelussa läsnä
- vastaa yhteisön kirjanpidon ja varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista
- päättää yhteisön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä
- päättää yhteisön asioista sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä, säännöissä, osakassopimuksessa tai muutoin yhteisön sisäisesti on toimitusjohtajan kanssa sovittu
- valvoo että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on hankittu konsernijohtoon ennakkokanta ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään asiaa koskeva päätös

- edustaa yhteisöä ja kirjoittaa sen toiminimen
- antaa yhtiön/säätiön toiminimen kirjoittamisoikeuden hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan
- kutsuu koolle yhtiö- ja vuosikokouksen
- huolehtii yhtiökokoukselle kuuluvien asioiden valmistelusta ja esitysten tekemisestä yhtiökokoukselle sekä vastaa yhtiökokouksen tekemien päätösten täytäntöönpanosta
- valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallitus voi yksittäistapauksessa tai yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla tehdä päätöksen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa silloinkin, kun yhtiöllä on toimitusjohtaja.

12.4 HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Hallituksessa, johon kuuluu useita jäseniä, on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä tai osakassopimuksessa ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Joensuun kaupungin tytäryhteisöjen hallituksissa puheenjohtajana toimii kaupungin nimeämä hallituksen jäsen, ellei erikseen ole toisin sovittu.

Hallituksen puheenjohtaja mm.

- vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- keskustelee toimitusjohtajan kanssa säännöllisesti yhtiötä koskevista ja hallituksen päätettäväksi tulevista asioista
- huolehtii yhdessä toimitusjohtajan kanssa siitä, että hallituksen kokouksen käsiteltäväksi tulevat asiat ovat riittävästi valmisteltuja

- huolehtii siitä, että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokanta ja että muutoinkin tytäryhteisössä noudatetaan tässä ohjeessa määriteltyjä periaatteita.
- toimii kokouksessa puheenjohtajana ja huolehtii siitä, että muut hallituksen jäsenet osallistuvat aktiivisesti kokouksissa käytävään keskusteluun
- huolehtii hallituksen kokousten asianmukaisesta sujumisesta ja ajankäytöstä sekä hallitustyöskentelyn yleisestä toimivuudesta
- huolehtii siitä, että kokouksista pidetään pöytäkirjaa
- pitää toimitusjohtajan kehityskeskustelut ja dokumentoi asetetut tavoitteet
- hyväksyy toimitusjohtajan edustus- yms. menot, lomat ja muut vapaat, ja huolehtii siitä, että toimitusjohtajan lomat tulee pidettyä ja merkittyä henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiin tai muuhun vastaavaan

12.5 HALLITUKSEN TYÖSKENTELY JA PÄÄTÖKSENTEKO

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen pääpiirteinen kokoontumisaikataulu. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään 3 kertaa vuodessa.

Hallituksen jäsenten tulee käyttää aikaa yhtiön asioihin perehtymiseen ja osallistua aktiivisesti hallituksen kokousten keskusteluun.

Hallituksen on vahvistettava kirjallisesti yksittäisten hallituksen jäsenten erityistehtävät tai vastuualueet, jos sellaisista on sovittu.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Korvausvastuu syntyy huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä tai rikkomalla lakia, yhtiöjärjestystä tai sääntöjä. Kunkin jäsenen tuottamusta ja vahingonkorvausvastuuta arvioidaan erikseen.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa.

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua asian käsittelyyn, eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Hallitus voi kuulla esteellistä hallituksen jäsentä tai toimitusjohtajaa asiantuntijana ennen asian varsinaista käsittelyä.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston ja hallintopalvelujen ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallitusten kokouskutsut ja muu kokousaineisto on lähetettävä kansliapäällikölle samaan aikaan kuin tytäryhteisön hallituksen jäsenille. Kansliapäälliköllä on oikeus pyytää tytäryhteisön toimitusjohtajalta selonteko kokouksen asialistalla olevasta asiasta ennen kokousta.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen allekirjoittavat. Hallitus voi myös päättää, että kaikki läsnäolijat allekirjoittavat pöytäkirjan. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja.

Hallituksen tulee noudattaa esityslista-pöytäkirjamallia, jossa hallituksen kokouksen esityslistalla on jokaisesta käsiteltävästä asiasta otsikon lisäksi lyhyt selvitys asiasisällöstä ja selkeä toimitusjohtajan esitys asiasta päättämiseksi. Kokouksessa käsiteltäviin asioihin liittyvä aineisto tulee toimittaa esityslistan mukana. Esityslistalla mainitsematonta asiaa ei tule ratkaista ilman etukäteisperehtymistä, ellei siihen ole erityisen painavaa syytä.

Sellaiset yhteisön ja sen omistajan taikka hallituksen jäsenen väliset sopimukset ja sitoumukset, jotka eivät kuulu yhteisön tavanomaiseen liiketoimintaan, on merkittävä tai liitettävä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuuksiksi katsottavaan tietoon.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa edellytetä suurempaa määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa edellytetä määräenemmistöä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Hallituksen puheenjohtajan valinnassa äänten mennessä tasan puheenjohtaja valitaan arvalla, ellei hallitusta valittaessa tai yhtiöjärjestyksessä, säännöissä taikka osakassopimuksessa ole muuta määrätty.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan omistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhteisön tai toisen omistajan kustannuksella.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa sellaista yhtiö- ja vuosikokouksen tai yhteisön muun toimielimen päätöstä, joka on lainvastaisena pätemätön.

Kaupunginjohtajalla ja kansliapäälliköllä tai määräämällään konsernipalvelujen viranhaltijalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhteisön hallituksen kokouksissa.

12.6 HALLITUKSEN TOIMINNAN ARVIOINTI

Hallitustyöskentelyn tehokkuuden takaamiseksi hallituksen toimintaa ja työskentelytapoja on arvioitava säännöllisesti. Arviointi voidaan toteuttaa sisäisenä itsearviointina tai käyttämällä ulkopuolista arvioijaa.

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten tulee toteuttaa itsearviointi vuosittain. Pienissä, harvoin kokoontuvissa yhteisöissä riittää, että hallitus tekee itsearvioinnin kahden vuoden välein. Yhteisön hallituksen on käsiteltävä itsearvioinnin tulokset

kokouksessaan ja sovittava tarvittavista kehittämistoimenpiteistä. Hallituksen toimintaan liittyvistä ongelmista tulee raportoida konsernijohtajalle.

12.7 HALLITUKSEN TOIMIKUNNAT

Yhteisön hallinto- ja ohjausjärjestelmän toimivuus vaatii, että hallitustyöskentely järjestetään mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Hallituksen vastuulle kuuluvien asioiden valmistelua voidaan tehostaa hallituksen jäsenistä koostuvien toimikuntien perustamisella. Tällainen voi olla esimerkiksi rakennustoimikunta isoa rakennusprojektia varten. Toimikunta perustetaan hallituksen päätöksellä ja siitä ja sen tehtävistä tehdään merkintä pöytäkirjaan.

Toimikunnan tulee raportoida työstään säännöllisesti hallitukselle. Toimikunnan toiminnasta ja jäsenistä on informoitava toimintakertomuksessa.

12.8 TOIMITUSJOHTAJA

Tytäryhteisöllä tulee olla toimitusjohtaja tai muu vastaava yhteisön johtamisesta ja toiminnan juoksevista asioista vastaava henkilö. Jos toimitusjohtajan tehtävien päätoimiselle hoidolle ei ole perusteita, tehtävä voidaan järjestää ostopalveluna kaupunkikonsernin toiselta tytäryhteisöltä taikka ulkopuoliselta saman toimialan hyvin osaavalta taholta.

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa valitsee hallitus. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään ja hallitus voi erottaa toimitusjohtajan. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta. Toimitusjohtajan työvelvoite irtisanomisaikana määräytyy toimitusjohtajasopimuksen perusteella, ellei toisin ole myöhemmin sovittu.

Toimitusjohtajan toimitus-suhteen keskeisistä ehdoista on laadittava kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy. Toimitusjohtajasopimus tulee hyväksyttäväksi kaupungin omistajaohjauksella. Toimitusjohtajan on ilmoitettava sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi.

Eturistiriitojen välttämiseksi toimitusjohtajan on myös ilmoitettava hallitukselle omat ja lähiomaisten omistukset ja hallintoelinten jäsenyydet saman toimialan yhteisöissä taikka muut sellaiset sidonnaisuudet, joilla voi olla vaikutusta toimitusjohtajan riippumattomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa.

Toimitusjohtajalla voi olla apunaan johtoryhmä, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä päättää toimitusjohtaja.

Toimitusjohtajan tehtäviä ovat muun muassa:

- hoitaa yhteisön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (toimitusjohtajan yleistoimivalta)
- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa
- huolehtia ja valvoa, että kaikessa yhteisön toiminnassa noudatetaan lainsäädännön ohjeita ja määräyksiä
- yhteisön liiketoimintojen suunnittelu, johtaminen ja valvonta
- yhteisön ylempien elinten, kuten hallituksen toimintojen valmistelu, esittely ja päätösten täytäntöönpano
- pitää hallituksen puheenjohtaja hyvin informoituna yhteisön tilanteesta
- muun kuin hallituksen päätösvallassa olevan henkilöstön palvelukseen ottaminen
- huolehtia tavanomaisten hankinta- ja asiakassopimusten tekemisestä
- huolehtia omalta osaltaan siitä, että merkittävistä ja periaatteellisista ratkaisuista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokanta
- päättää hallituksen valtuuttamana tai kiireellisissä tapauksissa yhteisön toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä sekä raportoida niistä, niin pian kuin se on mahdollista, hallitukselle ja konsernijohdolle

- vastata yhteisön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla
- huolehtia siitä, että yhteisön kaupparekisteri- ja vastaavat rekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhtiön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla
- huolehtia siitä, että yhteisölle otetaan toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevat vastuuvakuutukset
- edustaa yhteisöä tehtäviinsä kuuluvissa asioissa
- huolehtia osaltaan siitä, että yhteisössä noudatetaan tässä ohjeessa määriteltyjä periaatteita.

Toimitusjohtaja ei saa noudattaa sellaista yhtiö- ja vuosikokouksen tai muun toimielimen päätöstä, joka on lainvastaisena pätemätön.

12.9 JOHDON PALKKAUS, PALKKIOT JA MUUT ETUUDET

Konsernijohto seuraa ja luo yhtenäisiä periaatteita noudatettavaksi tytäryhteisöjen toimitusjohtajien palkkauksessa ja muiden etujen myöntämisessä. Konserniyhteisöjen toimitusjohtajien ja muun johdon palkkaus ja edut tulee olla linjassa muun konsernin johtotehtävien vastuiden ja velvoitteiden kanssa.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa ohjeet tulospalkkauksen käytön edellytyksistä ja periaatteista tytäryhteisöissä.

13 MUUT SÄÄNNÖKSET

Tämän ohjeen lisäksi tulee noudattaa osakeyhtiölain, asunto-osakeyhtiölain tai muun yhteisöä koskevan lainsäädännön säännöksiä. Kyseiset lait ovat aina ensisijaisia suhteessa kaupungin ohjeistukseen.

14 KONSERNIOHJEEN VOIMAANTULO

Tämä konserniohje tulee voimaan 6.10.2025 ja sillä kumotaan kaupunginvaltuuston 25.2.2019 § 25 hyväksymä konserniohje.

Siltä osin kun tässä ohjeessa on määräyksiä tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja hallitusten jäsenten palkkioista, kyseisiä määräyksiä sovelletaan tytäryhteisössä tämän ohjeen voimaantulon jälkeen pidettävästä tytäryhteisön ensimmäisestä varsinaisesta yhtiökokouksesta lukien.

LIITE**JOENSUU KONSERNI 1.9.2025**